

سرشناسنامه: پورشیغ، محمدرضا، ۱۳۴۱-

عنوان و نام پدیدآور: برنامۀ مراقبت آزمایشگاهی بیماری‌های دیفتری و سیاه سرفه/ نویسندگان: دکتر عبدالرضا استقامتی، دکتر محمدرضا پورشیغ، دکتر سهیلا حکمت‌یزدی، دکتر محمد رهبر، دکتر مهناز سیفی، دکتر الفشین صفایی، دکتر محمد جواد کاویانی؛ زیر نظر: محمد مهدی گویا، عبدالرضا استقامتی، سید مؤید علویان، [تیریه کتنده]: آزمایشگاه کشوری دیفتری و سیاه سرفه [انستیتو پاستور ایران]، مرکز مدیریت بیماری‌ها، اداره کل امور آزمایشگاه‌های تشخیص طبی، اداره آزمایشگاه‌های رفرانس؛ [زیر نظر] وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت سلامت

مشخصات نشر: تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری‌ها، ۱۳۸۶.

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

ISBN 978-964-6570-81-8

شابک:

یادداشت: کتابنامه: ص ۲۷۰

موضوع: سیاه سرفه

موضوع: تشخیص آزمایشگاهی

شناسه افزوده: سیفی، مهناز، ۱۳۲۵-

شناسه افزوده: صفایی، الفشین، ۱۳۳۲-

شناسه افزوده: گویا، محمد مهدی، ۱۳۲۶-

شناسه افزوده: استقامتی، عبدالرضا، ۱۳۴۱-

شناسه افزوده: علویان، سید مؤید، ۱۳۴۱-

شناسه افزوده: ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اداره کل امور آزمایشگاه‌های تشخیص طبی، اداره آزمایشگاه‌های رفرانس

شناسه افزوده: ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری‌ها

شناسه افزوده: انستیتو پاستور ایران، آزمایشگاه کشوری دیفتری و سیاه سرفه

ردیف‌بندی کنگره: ۹۷۸/۱۳۸۱RC

ردیف‌بندی دیویی: ۶۱۶/۹۳۱۳-۷۵

شماره کتابخانه ملی: ۱-۳۶۴۹۴

ناشر مرکز مدیریت بیماری‌ها با همکاری گروه هنری چکامه آوا

برنامه مراقبت آزمایشگاهی دیفتری و سیاه سرفه

نویسندگان: دکتر عبدالرضا استقامتی، دکتر محمدرضا پورشیغ، دکتر سهیلا حکمت‌یزدی، دکتر محمد رهبر،

دکتر مهناز سیفی، دکتر الفشین صفایی، دکتر محمد جواد کاویانی

با همکاری: منیژه صداقت، معصومه نخست لطفی

به اهتمام: فهیمه دوستی

زیر نظر: دکتر سید مؤید علویان، دکتر محمد مهدی گویا

طراحی جلد: شیما خوشکار

صفحه‌آرایی: مریم محسنی

ناظر چاپ: تهیمتہ منصوری

نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۶

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

ISBN 978-964-6570-81-8

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۵۷۰-۸۱-۸

حق چاپ برای مرکز مدیریت بیماری‌ها محفوظ است

برنامه مراقبت آزمایشگاهی دیفتری و سیاه سرفه

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت سلامت

مرکز مدیریت بیماری‌ها

آزمایشگاه کشوری دیفتری و سیاه سرفه (انسیتو پاستور ایران)

اداره کل امور آزمایشگاه‌های تشخیص طبی

اداره آزمایشگاه‌های رفرانس ایران

فهرست مطالب:

فصل اول

۱	بیماری دیفتری
۱	تاریخچه دیفتری
۲	علائم بیماری دیفتری
۳	عوارض بیماری
۳	تعاریف
۵	تشخیص آزمایشگاهی دیفتری
۵	نمونه‌گیری
۶	روش نمونه‌گیری
۱۱	تهیه گسترش مستقیم و رنگ‌آمیزی جهت بررسی میکروسکوپی
۱۱	روش‌های رنگ‌آمیزی
۱۳	کشت
۱۳	محیط‌های کشت غیراختصاصی
۱۵	محیط‌های کشت اختصاصی
۱۷	آزمایش‌های بیوشیمیایی
۱۸	تعیین توکسین‌زایی
۱۸	آزمایش تعیین حساسیت میکروبی
۱۹	آزمایش‌های مولکولی
۲۰	دستورالعمل اجرایی برنامه مراقبت آزمایشگاهی بیماری دیفتری
۲۲	فرم شماره ۱: ارسال موارد مشکوک به دیفتری

فصل دوم

۲۳	بیماری سیاه سرفه .....
۲۴	علائم بالینی .....
۲۴	عوارض بیماری .....
۲۴	تعاریف .....
۲۴	معیار آزمایشگاهی .....
۲۶	تشخیص آزمایشگاهی سیاه سرفه .....
۲۶	نمونه‌گیری و ارسال نمونه .....
۳۲	جداسازی بردتلاپرتوسیس توسط کشت .....
۳۳	تست سرولوژی .....
۳۴	آزمایش ایمنوفلورسانس مستقیم .....
۳۴	آزمایش‌های مولکولی .....
۳۵	دستورالعمل اجرایی برنامه مراقبت آزمایشگاهی بیماری سیاه سرفه و طریقه ارسال نمونه‌ها ..
۳۶	فرم شماره ۲: ارسال موارد مشکوک به سیاه سرفه .....
۳۷	آزمایشگاه کشوری سیاه سرفه و دیفتری .....
۳۸	منابع .....